

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členov senátu JUDr. Jozefa Milučkého a JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD., v právnej veci žalobcu: **J. P.**, bytom L., *zastúpený JUDr. Andreou Balážikovou, PhD., advokátkou so sídlom Kármána 22/A, Lučenec*, proti žalovanému: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky**, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č.p.: SLV-804/PK-2008 zo dňa 14.10.2008, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S 229/2008-51 zo dňa 11. mája 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S 229/2008-51 zo dňa 11. mája 2011 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie prvostupňového orgánu a to personálny rozkaz riaditeľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Banskej Bystrici č. 613 zo dňa 17.7.2008, ktorým bol žalobca prepustený podľa § 192 ods. 1 psím. d) zák. č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z. z.“) na tom skutkovom základe, že predtým bol žalobca služobným hodnotením hodnotený ako nespôsobilý vykonávať akúkoľvek funkciu v štátnej službe, ktoré sa stalo právoplatným. Krajský súd takto rozhodol, keď dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného je správne, pretože záver služobného hodnotenia treba považovať za otázku, o ktorej bolo právoplatne rozhodnuté a žalobca samostatnou žalobou nenapadol predchádzajúce rozhodnutie odvolacieho orgánu, ktorým bolo potvrdené služobné hodnotenie schválené riaditeľom OR PZ vo Z. Ďalej krajský súd dôvodil tým, že v konaní o prepustenie žalobcu zo služobného pomeru správne orgány s ohľadom na závery služobného hodnotenia žalobcu ani nemali inú možnosť, ako prijať žalobou napadnuté rozhodnutie a na tomto nemôže nič zmeniť ani námietka žalobcu, že uznesenie o vznesení obvinenia voči jeho osobe, ako aj trestné stíhanie vo veci bolo zrušené a že napriek tomu nadriadený použil do personálneho rozkazu aj dôkazy vykonávané v trestnom konaní.

Proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave podal odvolanie žalobca a žiadal, aby Najvyšší súd SR v odvolacom konaní rozhodnutie žalovaného zrušil ako nezákonné a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že ako žalobca súhlasil s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania, avšak toto jeho vyjadrenie ho nezbavuje práva zoznámiť sa a vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, podaniam a pripomienkam, ktoré sú súdu predkladané s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu. Keďže vyjadrenie žalovaného k žalobe nebolo doručené žalobcovi, tak nie je možné považovať prvostupňové konanie za spravodlivé. Právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov treba považovať za súčasť práva na spravodlivý proces a nedoručenie vyjadrenia účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom

kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasti práva na spravodlivý proces. V dôsledku uvedeného bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom. V tejto súvislosti poukázal na príslušné súdne rozhodnutia. Žalobca napádal v žalobe aj nepreskúmateľnosť rozhodnutia žalovaného a s touto skutočnosťou sa krajský súd nevysporiadal a z tohto dôvodu došlo tiež k vade konania v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., ale i k porušeniu čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd. Podľa žalobcu i vzhľadom na právoplatnosť záverov služobného hodnotenia mal krajský súd skúmať podmienky a dôvody, ktoré viedli k vydaniu napadnutého rozhodnutia. Poukázal na to, že služobné hodnotenie vo vzťahu k negatívnemu hodnoteniu žalobcu obsahovalo len obsah príslušného trestného konania a súd mal k dispozícii informáciu o zrušení uznesenia o vznesení obvinenia, ako aj celého trestného stíhania, z ktorého predmetné služobné hodnotenie vychádzalo, tiež i informácie o disciplinárnych odmenách žalobcu a neexistencii disciplinárnych trestov. Vzhľadom na uvedené krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, § 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) s tým, že termín verejného vyhlásenia rozsudku bol oznámený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu ako aj internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.nsud.sk.

V správnom súdnictve súdy preskúmajú na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, t.j. orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (§ 244 ods. 1, ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

V predmetnej právnej veci ide o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného o prepustení žalobcu zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru podľa ustanovenia § 192 ods. 1 písm. e/ zákona č. 73/1998 Z. z.

Zákon č. 73/1998 Z. z. upravuje štátnu službu príslušníkov Policajného zboru (okrem iných). Štátnou službou sa na účely tohto zákona rozumie plnenie úloh Policajného zboru policajtom v služobnom úrade alebo v zahraničí a právne vzťahy s tým súvisiace; štátna služba sa vykonáva v služobnom pomere a zakladá sa vo vzťahu k štátu (§ 2 ods. 2, ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z.).

Podľa § 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 171/1993 Z. z.) policajný zbor je ozbrojeným bezpečnostným zborom, ktorý plní úlohy vo veciach vnútorného poriadku, bezpečnosti, boja proti zločinnosti, vrátane jej organizovaných foriem a medzinárodných foriem a úlohy, ktoré pre Policajný zbor vyplývajú z medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky (ods. 1). Policajný zbor sa vo svojej činnosti riadi ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná (ods. 3).

Túto doktrínu možno dodržať len vtedy, ak sa stane vlastným pravidlom príslušníkov, ktorí tento silový orgán vnútornej ochrany štátu tvoria. Preto nevyhnutnou podmienkou vzniku služobného pomeru občana k policajnému zboru (§ 16 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z.) je zloženie služobnej prisahy v znení uvedenom v § 17 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. („*Sľubujem vernosť Slovenskej republike. Budem čestný, statočný a disciplinovaný. Svoje sily a schopnosti vynaložím na to, aby som chránil práva občanov, ich bezpečnosť a verejný poriadok, a to aj s nasadením vlastného života. Budem sa riadiť ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi. Tak prisahám!*“). Teda sľubu, ktorým doktrínu potvrdzuje s tým, že na to využije všetky svoje sily a schopnosti, a to aj s nasadením vlastného života. Uvedená prisaha nie je prázdnu proklamáciou určenou k obradným efektom ceremoniálu slávnostného prijatia občana do Policajného zboru, ale skutočným potvrdením záväzku. Zložením sľubu sa občan stáva príslušníkom Policajného zboru, kategórie osôb, ktorých konanie, ktoré je v rozpore s právnymi predpismi, bude pre služobné pomery posudzované cez prizmu tohto sľubu. Takýto

zodpovedný prístup policajta k rešpektovaniu predpisov vyplýva z jeho účasti na plnení funkcií štátu. Funkciu štátu plní policajt za odmenu a s tým súvisiace nadštandardné sociálne, dôchodkové, zdravotné zabezpečenie. Prirodzeným je očakávanie, že policajti pri svojom postavení budú príkladne rešpektovať zákony štátu nielen v rámci služby, ale aj mimo nej, ako sa k tomu zaviazali (napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26.novembra 2002 sp. zn. 4 SŽ 118/02, publikovaný v Zbierke rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod č. R 36/2004). Vybraným skupinám štátnych zamestnancov (policajtom) a v nadväznosti na nich aj ich rodinným príslušníkom poskytuje lepšie sociálne zabezpečenie a vyššie spoločenské postavenie, ako má väčšina pracovníkov a zamestnancov, ktorých pracovný režim upravuje Zákonník práce. Na druhej strane váh sa však nachádzajú vyššie požiadavky na profesionálny a morálny charakter policajta pre výkon štátnej služby. Ich porušenie zákon nekompromisne sankcionuje. Vo vzťahu k plneniu služobných povinností zákon vyžaduje striktné dodržiavanie svojich ustanovení, prísnejších ako ustanovení iných zákonov (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. SŽ-o-NS 53/03 zo dňa 18.novembra 2003).

Z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napríklad 5 SŽ 92/97, 4 SŽ 185/2000, 6 SŽ 13/2001, SŽ-o-NS 23/2003, SŽ-o-NS 53/2003, 4 SŽ 143/2002, 7 SŽ 107/2001, 7 SŽ 86/2002, 2 Sžo 156/2008, 2 SŽ-o-KS 48/2005) ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky (napríklad III. ÚS 366/06, III. ÚS 263/06) vyplýva, že v konaní o prepustenie policajta zo služobného pomeru nie je služobný orgán viazaný ustanoveniami Trestného poriadku a navyše v tomto konaní ani neplatí zásada prezumpcie neviny. Účelom konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného o prepustení žalobcu zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru nie je otázka jeho viny alebo neviny, ale len otázka, či sú splnené zákonné predpoklady na prepustenie policajta zo služobného pomeru podľa zákona č. 73/1998 Z.z. Preto nemožno vo veci žalobcu v súdnom preskúmvacom konaní podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku skúmať otázku prezumpcie neviny, trestnosť činu v rozsahu, ktorý je v konaní pred trestným súdom. Sankciu za porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti nie je možné stotožňovať s trestnoprávnou zodpovednosťou. Zákonné predpoklady prepustenia musia byť splnené v čase rozhodovania o prepustení a nie sú závislé od výsledku prípadného trestného konania, keďže porušenie

služobnej prisahy, resp. služobnej povinnosti nemusí nutne dosahovať intenzitu trestného činu. Preto konanie v personálnych veciach príslušníkov Policajného zboru (s výnimkou ustanovenia § 192 ods. 1 písm. f/ zákona č. 73/1998 Z.z., o ktoré však v predmetnej právnej veci nejde) nie je podmienené výsledkom trestného konania.

Administratívne konanie sa od trestného konania odlišuje okrem iného aj väčšou neformálnosťou procesu a podstatne voľnejšou procesnou úpravou dokazovania. V správnom konaní možno použiť ako dôkazy aj dôkazné prostriedky, ktoré nepostačujú svojou formou pre účely trestného konania.

V konaní krajského súdu nedošlo k porušeniu zásady plnej jurisdikcie vyplývajúcej z ustanovenia § 250i ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Podľa citovaného ustanovenia, ak správny orgán rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1) alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúmvaní nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku. Na základe toho v preskúmvanej právnej veci, ktorej predmetom je vyhodnotenie správnosti aplikácie všeobecne záväzných právnych predpisov na prepustenie žalobcu zo štátnej služby príslušníka Policajného zboru, krajský súd vychádzal zo skutkových zistení a dôkazov vykonaných správnym orgánom, ktoré považoval za dostatočné, čo mu umožňuje ustanovenie § 250i ods. 2 druhá veta Občianskeho súdneho poriadku. Uplatnenie plnej jurisdikcie súdom v súdnom preskúmvacom konaní nemusí v každom prípade viesť k samostatnému vykonaniu dôkazov zo strany súdu; súdu je umožnené samostatne vyhodnotiť skutkový stav na základe dôkazov, ktoré vykonal správny orgán (pretože ich súd považuje za dostatočné a v súdnom konaní by došlo k duplicitnému dokazovaniu). K opätovnému vykonaniu dôkazov môže súd pristúpiť až v prípade nejasností, nezrozumiteľností týchto dôkazov (vykonaných správnym orgánom), prípadne môže vykonať aj ďalšie dôkazy nevykonané správnym orgánom, čo však v predmetnej právnej veci nebolo nevyhnutné, nakoľko súd prvého stupňa ako aj odvolací súd považovali skutkový stav zistený žalovaným na posúdenie predmetnej právnej veci za dostatočný. Pri dokazovaní podľa § 250i ods. 2 Občianskeho súdneho

poriadku nemôže ísť o doplnenie dokazovania v zásadnom smere (napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sž-o-KS 56/2006 z 18.apríla 2007 publikovaný v časopise Zo súdnej praxe pod č. 27/2008). Je potrebné zdôrazniť, že ani v prípadoch plnej jurisdikcie by súd nemal na seba preberať právomoc a zodpovednosť orgánu verejnej správy na konanie a rozhodnutie vo veci.

Dôvody prepustenia policajta podľa § 192 od. 1 písm. d) zákona musia byť dané v okamihu prepustenia bez ohľadu na možný budúci výsledok trestného konania, pretože personálne konanie prebieha nezávisle od trestného konania.

V danom prípade preto nemôže mať právny význam pre zákonnosť napadnutého rozsudku krajského súdu argumentácia žalobcu, že bol v konaní 4T 25/2011 pred Okresným súdom Zvolen rozsudkom zo dňa 13.3.2012 oslobodený spod obžaloby. V danom prípade si žalobca musí uvedomiť, že v konaní o prepustení policajta zo služobného pomeru sa nerieši jeho trestná zodpovednosť. Otázka viny zo spáchania trestného činu nie je predbežnou otázkou, od vyriešenia ktorej závisí rozhodnutie o prepustení policajta z dôvodu uvedeného v ust. § 192 ods. 1 písm. d) zákona č. 73/1998 Z. z. Taktiež vedené trestné konanie voči policajtovi nemá vplyv na priebeh personálneho konania. Oprávnený orgán nie je povinný ani prerušiť konanie a vyčkať na rozhodnutie o tejto otázke orgánmi na to príslušnými. Zákon takýto postup ani nepredpokladá, čo vyplýva z toho, že striktne stanovil krátke lehoty na uplatnenie prepúšťacieho dôvodu, a pritom ide o alternatívu (súbeh trestného a personálneho konania), s ktorou možno bežne rátať.

Odvolaací súd pre úplnosť veci uvádza, že svoju argumentáciu o oslobodení spod obžaloby na Okresnom súde vo Zvolene by mohol s úspechom namietat', zrejme ak by sa jednalo o oslobodenie spod obžaloby v prípade skutkovej podstaty prepustenia zo služobného pomeru policajta uvedenej v § 192 ods. 1 písm. f) zák. č. 73/1998 Z. z., kde zákonodarca zakotvil, že policajt sa prepustí zo služobného pomeru, ak bol právoplatne odsúdený pre úmyselný trestný čin alebo pre trestný čin na nepodmienečný trest odňatia slobody. O takýto prípad však v preskúmvanej veci nejde a uvedený dôvod prepustenia nemožno zamieňať s prepustením zo služobného pomeru podľa § 192 ods. 1 písm. d) uvedeného zákona.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu pokiaľ žalobca mal za to, že skutkový stav tvoriaci podkladový materiál o jeho prepustení, nebol dostatočne zistený, resp. že bol spracovaný neobjektívne, tendenčne a pod., tak nič nebránilo žalobcovi, aby príslušné služobné hodnotenie napadol žalobou v konaní podľa V. časti hlavy II. O.s.p., čo však žalobca opomenul.

Vzhľadom na uvedené sa odvolací súd stotožňuje s krajským súdom, že vzhľadom na takýto skutkový a právny stav veci je potrebné považovať záver služobného hodnotenia za otázku, o ktorej bolo právoplatne rozhodnuté. V konaní o tejto žalobe nemohol už krajský súd vstupovať a preskúmať zákonnosť právoplatného služobného hodnotenia žalobcu a správne tvrdí krajský súd, že právoplatným rozhodnutím o tejto otázke bol pri rozhodovacej činnosti viazaný.

Pokiaľ žalobca namietal, že krajský súd mu nedoručil vyjadrenie žalovaného k žalobe a že tým nie je možné považovať prvostupňové rozhodnutie za spravodlivé, Najvyšší súd SR sa nemohol stotožniť s touto argumentáciou a obranou žalobcu a považuje ju za účelového charakteru. Žalobca v podstate všetky svoje tvrdenia v tomto smere prebral z civilného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR č. k. 5Cdo 115/2011 zo dňa 20. októbra 2011. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na tú skutočnosť, že nejde o totožné veci, ale naopak o diametrálne odlišné právne veci. Taktiež podľa názoru odvolacieho súdu žalobca prehliada určité špecifiká, ktorými je ovládané správne súdnictvo oproti civilnému procesu. Najvyšší súd SR považuje za potrebné zdôrazniť, že krajský súd bol v preskúmvanej veci preto viazaný v konaní podľa V. časti II. hlavy O.s.p. obsahom jednotlivých bodov žaloby, s ktorými bol povinný sa v odôvodnení rozhodnutia vysporiadať a túto svoju zákonnú povinnosť si podľa názoru odvolacieho súdu náležite splnil.

Pre úplnosť veci odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že žalobca si musí uvedomiť, že krajský súd sa mohol v prvostupňovom konaní zaoberať iba žalobnými bodmi, ktoré žalobca uplatnil v 2 mesačnej zákonnej lehote na podanie žaloby. Preto nemá opodstatnenie argumentácia žalobcu, že pre nedoručenie mu vyjadrenia k žalobe bol vo vzťahu k nemu nespravodlivý proces. Taktiež žalobca si musí uvedomiť, že pokiaľ by i krajský súd bol žalobcovi doručil predmetné vyjadrenie žalovaného, tak žalobca by i tak nemohol po 2 mesačnej zákonnej lehote uplatňovať

rozšírenie žalobných dôvodov, pretože takýto postup je v správnom súdnictve v konaní podľa V. časti hlavy II. neprípustný.

I keď odvolací súd pripúšťa, že v danom prípade krajský súd mal žalobcovi doručiť i vyjadrenie žalovaného a zrejme opomenul túto svoju procesnú povinnosť, tak napriek tomu toto procesné pochybenie krajského súdu nemôže samo osebe spôsobiť nezákonnosť rozhodnutia krajského súdu a ani by nemohlo pre žalobcu privodiť priaznivejšie rozhodnutie vzhľadom na zistený skutkový a právny stav veci, pretože v predchádzajúcom konaní sa príslušné služobné hodnotenie žalobcu stalo právoplatným a tvorí podkladový materiál k terajšiemu predmetnému konaniu žalovaného.

Pre úplnosť veci Najvyšší súd SR vzhľadom na svoje právne závery v tejto preskúmvanej veci si dovoľí poukázať tiež na príslušnú judikatúru Ústavného súdu SR obsiahnutú v nálezoch sp. zn. III. ÚS 341/07 z 1. júla 2008, III. ÚS 36/2010 zo 4. mája 2010 a pod., z ktorej nesporne vyplýva, že ustanovenie čl. 2 ods. 2 Ústavy SR nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom zákona, ale aj zmyslom a účelom zákona.

Vychádzajúc z uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S 229/2008-51 zo dňa 11. mája 2011 ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) a stotožnil sa s jeho odôvodnením (§ 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, keď neúspešnému žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal a žalovanému náhrada trov konania neprináleží.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 30. mája 2012

JUDr. Elena Kováčová, v. r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Peter Szimeth